

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Ajoneuvojen hankintatukilain päivitys (HE 46/2024 vp)

21.5.2024

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Emmi Simonen, erityisasiantuntija

Sara Vänttinen, hallitusneuvos

Tausta 1/3

- Erilaisten vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkevien ajoneuvojen hankintaa on tuettu vuodesta 2018 alkaen. Liikenne- ja viestintävirasto myöntää tukea yksityisille henkilöille ja yrityksille.
- **Voimassa olevan lain** (vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan määräaikaisesta tukemisesta annettu laki (1289/2021, jäljempänä ajoneuvojen hankintatukilaki) **mukaan hankintatukea voidaan myöntää sähkö-, kaasu- ja vetykäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintaan.**
 - Paketti- ja kuorma-autojen hankintatuen hakuaika päättyy voimassa olevan lain mukaan vuoden 2024 lopussa. Rahoitus yht. **13 M €**, jäljellä **pakettiautoihin n. 3 M € ja kuorma-autoihin n. 2,1 M €** (Traficom 30.4.), vuoden 2023 määrärahat käytettävissä ilman uudelleenbudjetointia 31.12.2025 asti.

Hankintatukien määrät

**Pakettiautojen
hankintatuki**

2 000–6 000 €	2 000 €
----------------------	----------------

**Kuorma-autojen
hankintatuki**

6 000–50 000 €	2 000–14 000 €
-----------------------	-----------------------

Tausta 2/3

- Yrityksille myönnettävä julkinen tuki voi vääristää EU:n sisämarkkinoiden toimintaa. Julkiset tuet yritystoiminnalle voivat tietyissä tapauksissa kuitenkin olla sisämarkkinoille soveltuvia. Käytännössä **tukiohjelman tulee perustua johonkin EU:n valtiontukilainsäädäntöön.**
- Voimassa olevan lain mukaan kaasukäyttöisten **paketti- ja kuorma-autojen hankintatukia** myönnetään **nk. EU:n vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU) 1407/2013 asetuksen nojalla.**
- **Uusi vähämerkityksistä tukea koskeva asetusta (EU) 2023/2831 edellyttää muutoksia kansalliseen lakiin 1.7.2024 alkaen.** Muussa tapauksessa **kaasukäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen tuet** ovat laitonta valtiontukea, jota ei voi myöntää tai jos näin toimitaan, ne tulee periä takaisin.
- Eduskunta edellytti lausumassaan (EV 20/2023 vp), että **hallitus tuo eduskunnalle esityksen, jolla lainsäädäntöön palautetaan mahdollisuus kaasu- ja etanolikonversioiden muuntotukiin.**

Muutoslain keskeinen sisältö

- Kaasukäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintatukien EU-valtiontukisääntelyn mukainen oikeusperusta muuttuisi **uudeksi vähämerkityksistä tukea koskevaksi asetukseksi**.
 - Tukea voitaisiin jatkossa myöntää **myös maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitetun ajoneuvon hankintaan**
 - Yritys voisi jatkossa saada em. tukiin yhteensä **300 000 euroa kolmen vuoden aikana** (nykyisin 200 000 euroa kolmessa verovuodessa).

Muutoslain keskeinen sisältö

- Ehdotetaan palautettavaksi tuki henkilöautojen muuntamiseksi **kaasukäyttöiseksi (1000 euroa)** ja **etanolikäyttöiseksi (200 euroa)**.
 - Sähkökäyttöisten henkilöautojen ja henkilöautojen muuntamisen tukien hakuaika päättyi vuoden 2022 lopussa, rahoitus yht. **noin 38 M €**, käyttämättä noin **2,4 M €** (Traficom 30.1.), käytettävissä ilman uudelleenbudjetointia **vuoden 2024 loppuun saakka**.
- Lakia sovellettaisiin muuntotukeen, jota haettaisiin viimeistään **15.12.2024**.
 - Tämä olisi tarpeen, jotta Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa loppuvuonna 2024 jätetyistä hakemuksista myöntävän päätöksen vuoden 2024 puolella.

Muutoslain keskeinen sisältö

- Ehdotetaan, että muuntotuen myöntämisen edellytyksiä koskevaa 6 §:ää **sovellettaisiin muuntamiseen, joka on tapahtunut muutosten voimaantulon jälkeen.**
- Tukea haettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolta.

Muita huomioita

- **Ehdotuksilla ei ole valtion menoja lisääviä vaikutuksia.** Esitetyt muutokset voitaisiin tehdä vuosien 2022-2023 määrärahapäätösten (momentti 31.20.51, avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin) puitteissa.
- Liikenne- ja viestintävirasto julkaisi 16.5.2024 **muuntotukia koskevan kyselytutkimuksen** (2669-8781) vuosina 2018-2022 tehtyjen muuntojen vaikutuksista.
 - Myönnettyjen tukien perusteella **ajoneuvotasolla** saavuttu päästövähennys on **kohtuullinen** (yhteensä noin **37 000 tCO₂**, käytön aikaiset päästöt), kustannustehokkuus verrattain hyvä: **48 euroa/tCO₂** etanolilla ja **88 euroa/tCO₂** kaasulla.
 - Jakeluvelvoitteen säännöt johtavat kuitenkin siihen, että muuntotukien ansiosta **järjestelmätasolla ei saavuteta lisäisiä päästövähennyksiä.** Toisaalta ilman biokaasu- ja etanolikäyttöisiä ajoneuvoja ei ole näiden polttoaineiden kysyntää. Biokaasu ja etanoli ovat kustannustehokkaita tapoja täyttää jakeluvelvoitetta ja pienentävät painetta kaikkein kalleimpien uusiutuvien polttoaineiden jakeluun ja käyttöön.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!